

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Henr. Harphii Theologi Eruditiss. Ordinis
Minorvm, Ac Rervm Divinarvm Contemplatoris eximij.
Theologiæ Mysticæ Libri Tres**

Henricus <Herpius>

Coloniæ, 1611

Vt magnus fuerit dolor Christi, propter magnitudinem & multitudinem
nostrorum peccatorum: quia quodlibet mortale sibi fecit in corde quasi
quinque vulnera. Cap. XXVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37362

patiebatur corpori patienti, quæ tamen de illa passione lætabatur. Et hoc maxime verum est de gaudio fruitionis. Quamvis enim omnes animæ potentia ipsius Christi patiebatur ex parte sui subiecti, quia potentia radicantur in essentia animæ, ad quam perueniebat passio corpore passio: tamen ratio superior in eo non patiebatur ex parte sui obiecti, scilicet Dei, qui non erat animæ Christi causa doloris, sed delectationis & gaudij, ita quod tota anima Christi secundum essentiam fruebatur, in quantum erat subiectum superioris partis animæ, cuius est frui, diuinitate, vt sicut passio ratione essentia attribuitur superiori parti animæ ita e conuerso, fructio ratione superioris partis animæ attribuitur essentia. Veruntamen anima Christi nõ fruebatur tota secundum omnes eius potentias, nec quidem directè, quia fructio non potest esse actus cuiuslibet partis animæ, nec per redundantiam, quia cum Christus erat viator, non fiebat redundantia gloriæ à superiori parte in inferiorè, nec ab anima in corpus, sicut e contra, nec superior pars animæ per inferiorè partem impediatur circa illud, quod est sibi proprium, ita quod Christo patiente, superior pars animæ perfecte fruebatur.

Vt magnus fuerit dolor Christi, propter magnitudinem & multitudinem nostrorum peccatorum: quia quodlibet mortale sibi fecit in corde quasi quinque vubiera. Cap. XX VIII.

Dolor maximus in anima Christi.

D*Ixi: Ascendam in palmam, & apprehendam fructus eius.* Quia Christus omnes passiones & dolores assumpsit voluntarie propter finem humanæ liberationis à peccato, ideo tantam quantitatem dolorum assumpsit, quæ magnitudini fructus exinde sequeris esset proportionata. Nam quia non solum potestate, sed etiam iustitia genus humanum à peccatis liberare voluit, ideo non solum attedit, quantam virtutem eius dolor haberet ex adiuncta diuinitate, sed etiam quætus dolor sufficeret secundum humanam naturam ad tantam satisfactionem. Veruntamen quamvis maximam assumpsit tristitiam, non tamen excedentem rationis regulam, licet eius dolor, & passio totam occuparet animam ratione suæ essentia: eò quod tota animæ essentia corpori coniungitur, ita quod est tota in toto, & tota in qualibet eius parte: & ideo corpore patiente, & disposito ad separationem ab anima, patiebatur anima tota. Et quia vnio naturæ diuinæ & humanæ facta est in persona &

na & hypostasi, ac supposito diuino, manente tamen distinctione naturarum, vt scilicet sit eadem persona & hypostasis diuinæ naturæ & humanæ, salua tamen vtriusque proprietate naturæ, ideo supposito diuinæ naturæ attribueda est passio, non tamen ratione diuinæ naturæ, quæ est impassibilis, sed ratione naturæ humanæ. Hinc dicit Cyrillus in epistola synodali: i quis non confiteretur Dei Verbum passum carne, & crucifixum carne, anathema sit. Et iterum dicit in quodam sermone Ephesini Concilij, quod mors Christi, tanquam facta mors Dei, scilicet: per vnionem in persona, destruxit mortem, quia Deus & homo erat, qui patiebatur. Non enim natura Dei laesa est, nec mutatione sua suscepit passiones. Cæterum inexpressibile illâ pressurâ doloris Christi sustinuit ex quinque causis concurrentibus, secundum Hubertinum. Prima causa fuit imaginatio, & inflictio crudelissimæ & pœnalissimæ mortis. Secunda fuit derelictio totalis, & expositio ipsius sensualitatis, quæ totaliter fuit derelicta & exposita passioni & dolori: de quibus duobus iam visum est superius. Tertia causa fuit pro damnabili tuorum obstinatione, & nimia multorum ingratitude, quia prouidebat, quantum ad maximam redimendorum partem, se Christus in vanum laboraturum; & tam amaram mortem suscepturum. Vnde tanta fuit eius mentalis passio, quantus exitit eius amor tam ad Deum, quam ad proximum. Tantum enim doluit de iniurijs Dei iniuriati, & hominis iniuriantis; quantum dilexit Deum & homines. Ad quamlibet etiam iniuriam, & contumeliam summi Patris singularem habuit aspectum, & pro singulis ac omnibus satisfecit. Similiter & multum doluit humanam ingratitude, circa beneficiû incarnationis suæ, de qua tantum dolorem in mente sua sumpsit, quantum erat humanitatis suæ beneficiû, quod ingratis contulit, & quanta fuit in hoc charitatis suæ magnitudo, qua carnem assumpsit, & pro nobis redimendis crucifigi voluit. Nulla enim natura neque Angelica, neque humana beneficij assumptionis humanitatis nostræ magnitudinem, & in mensurâ suæ charitatis incomprehensibilitatē circa genus humanum exprimeret. Dolor igitur cum amore cōmensurari debet, vt quantus fuit amor Christi erga Deum Patrem & proximum, tantus esset & dolor de Patris offensa, & homine offendente. Sed Christus vnione diuina Deum inestimabiliter amabat & proximum. Hinc hoc ipso, in quantum passibilis erat, inestimabiliter dolere debuit, sicut absque mensura dilexit. Quod si Deus esset infiniti doloris, sicut est infiniti amoris,

L. 3;

& ille:

Causæ doloris Christi quinquæ.

I.

II.

III.

Ingratitudo hominum.

& ille Christo vniretur vnione personali, cui dolores illos infunde-
 ret, nonne in infinitum doleret? Præterea Christus in anima sua tan-
 tum dolebat, quot & quantæ fuerunt mortales culpe, per quas eius
 mēbra præcidebantur ab eo; & quot & quantæ fuerunt infirmitates
 mētales & corporales præcursorū membrorū suorū: quia *posuit in eo Pa-*
ter iniquitatem omnium nostrorum, & peccata tam facta ab initio mundi, q̄
 faciēda vsq; ad finem sæculi nō solum saluandorū, sed etiā damnan-
 dorū, sicut non minus doluit pro malis dæmonum, (licet redemptio
 non transiret ad eos) quā pro culpis electorum: imō tanto ampli-
 us, quanto maior malitia, maiorq; iniuria Dei continebatur in illis,
 sicut ait ad Patrem, loquēs: *Et omnes fluctus tuos induxisti super me*, quia
 tunc omnia peccata in mente portauit, & eorum debita supplicia su-
 stinuit. Et tantum pro qualibet culpa sumpsit dolorem, quantū erat
 grauis æterni Patris iniuria, & quantum requirebat emenda. Cū igitur
 vnus peccati mortalis iniuria sit infinita, quanta putas tunc erat
 grauitas doloris omnium simul in Christo, quo redimere voluit mi-
 seros à peccatorum dispendio? Stupendum igitur excessum doloris
 assumpsit ex respectu gratiæ capitis, quo redemptor & emendator erat
 omnis mali, quod inflictum erat per peccatum. Vnde suscepit hæc om-
 nia vt sua, non quidem ad cōmittendum, *qui peccatum non fecit*, sed
 ad perfectè soluendum & satisfaciendum, ad quod venit. Et hoc Hu-
 bertinus ostendere volēs, dicit: quōd Christus in se recollegit omnia
 peccata perpetrata & perpetranda, tanquam expiaturus ea, quantū ad
 sufficientiā. Quia cū viator erat & comprehensor, illa omnia clari-
 us & magis distinctè cernebat, quā aliqua mens humana peccatum
 aliquod singulare videre posset & vnumquodque peccatum mortale
 respectu animæ dulcissimi Iesu fuit quasi furca ferrea quinque denti-
 bus armata, quinque ferale aperturas vno ictu perficiens. In cuius ar-
 gumentum in corpore suo benedicto quinque vulnera retinere voluit,
 ostendens, quōd mortaliter peccans eum spiritualiter denuo crucifi-
 git, secundum illud Pauli: *Iterum crucifigentes sibi met Filium Dei, &*
ostentui habentes. Primum vulnus est, quia peccatū est diuinæ vindictæ
 prouocatiuū. Et quia Christus erat mediator pacis, vt pote *pax nostra*,
qui fecit vtraque vnum, ideo quantum dilexit pacē inter Creatorem &
 creaturam, tantum doluit inimicitia & iram diuinam ex peccato cau-
 satā. Hinc etiā pro suis crucifixoribus Patrē tam efficaciter orauit. Se-
 cundum vulnus est, quia peccatū est maximè ipsius Dei iniuriatum,
 vt pote

Gravitas
dolorum
Christi.

Isa. 53.

Psal. 87.

1. Pet. 2.

Peccatum
mortale
quinque
vulnera
Christo
inflixit.

Heb. 6.
1.

Ep. heb. 2.

Lucæ 15.
11.

vepota. diuinum mandatū contemnens, diuinam maiestatem & præ-
 ostensam charitatē vilipendens, vt meritò diceret: *Pretium meum co-*
gita uerunt repellere. Et quia Filius Dei est, ideo quantum amat diuini-
 tatis gloriā, tantum dolet peccati dedecus & ignominiam, Patrisq; in-
 iuriam. Hinc Bernardus dicit in persona Christi: Nonne fatis propter
 te vulneratus sum? Nūquid fatis pro iniquitate tua afflicus sum? Cur
 addis afflictionē afflicto? Magis me cruciat vulnera peccati tui, quā
 vulnera corporis mei. Tertium vulnus est, quia peccatū est intra ani-
 mæ imaginem inflictiuum detestandæ macula. Et quia Christus erat
 animarū sponsus fidelissimus, vt diceret de eo Chrysostomus, quod
 nemo amatorum carnalium, etiam si sit supra modū insaniens, ita ex-
 ardescere potest in amorem dilectæ suæ, quantum Deus effunditur in
 amorem animarum. Ideo quātum diligebat animæ decorem, tantum
 dolebat maculæ turpitudinē. Vidēs enim horrendā deformitatē, quā
 anima consequitur ex perpetratiōe mortalis culpæ, tātum doluit de
 illius deformitate, quanta fuit nobilitas & formositas imaginis ipsius
 animæ, & quāta fuit in illa diuinæ similitudinis excellētia. Et ideo tan-
 quam verus animarū sponsus, earum decorem perfectē diligens, se to-
 tum in doloribus & angustijs ac tormentis reliquit, vt lauacrum de se
 & de suo sanguine faceret, ad diluendam tantam animæ turpitudinē.
 Quartum vulnus est, quia peccatū est totius regni gratiæ & gloriæ de-
 structiuum in agente. Et quia Christus erat restaurator animarū, ideo
 quantum diligebat totum regnum gratiæ gloriæ, tantum dolebat de
 eiusdem destructione. Vnde Bernardus in persona Christi: O homo,
 vide quæ pro te patior; non est dolor, sicut quo crucior. Ad te clamo,
 qui pro te morior. Vide pœnas, quibus afficio; vide clauos, quib; cō-
 fodior. Et cum sit dolor tātus exterior, tamen interius est plāctus gra-
 uior, cum te tam ingrātū experior. Quid enim tam ingrātū, sicut in se
 tam dedecorose destruere, quod Christus in se studuit tam laboriosē
 reformare? Quintum vulnus est, quia peccatum est æternæ pœnæ ob-
 ligatiuū. Et quia Christus omnium hominum Redemptor erat, quan-
 tum ad sufficientiam. Ideo quantum rationalis creaturæ quietem in
 auctore suo diligebat, tantū de eius à Deo separatione, & æterna da-
 mnatione dolebat. Propter hæc, secundū Bernardū, si Christus tot
 mēbra habuisset, quot sunt stellæ in celo, & quodlibet membrū corpus
 habuisset, omnia illa corpora ad lignā crucis ex amore dedisset, ante-
 quā vnā animā damnandā (quantū in se est) reliquisset. O amor omnia

Psal. 68.

III.

IIII.

V.

vincens, quousque saeuies in tuam originem? quousque persequeris in fontem? quousque cunctis gratus, suavis & amplectendus, in eum, qui te genuit, solum crudelis inueniris? cum nec dulcis Iesus tanto discrimine retrahatur, nec tanta pœnalitate dolorum & angustiarum moueatur, nec tanta opprobriorum irrogatione in concepto proposito te peccat; sed inexpressibili quodam desiderio salutis animarum immobiliter perseverat. Nullus enim vnquam sitiens potum, vel moriturus vitam cunctis mortalibus optatam sic affectauit, sicut ex amore sitiuit Christus peccatores saluos facere, & se eis amabilem exhibere.

Ve magnus fuerit dolor Christi propter pœnalitates quasunque, tam Martyrum, quàm aliorum iustorum, & præcipue suæ Matris per veram compassionem, & de doloribus B. Virginis Mariæ. Cap. XXIX.

Doloris
Christi cau-
sa quarta.
LIIL.

Ixi: Ascendam in palmam, & apprehendam fructus eius.

Ioan. 10.

Compassio
Christi erga
suos.

A Ro. 9. &
22.

Magnitudo
dolorum
Christi.

Quarta proinde causa doloris & tristitiæ in Christo fuit, quia non solum omnia tormenta Martyrum, sed etiam omnes labores, miseras, pœnalitates, dolores, angustias, confusiones, irrisiones, & pressuras interiores & exteriores omnium iustorum (quorum ipse caput erat) in se pœnaliter pertulit, compatiendo tanquam verus amicus, quos vtique sicut animam suam dilexit: vt pote pro quibus *animam* suam ponere paratus erat. Nec solum pro illis, & cum illis, qui tunc fuerunt, sed etiam qui præcesserunt, & qui futuri sunt vsque in finem sæculi, tunc simul patiebatur: & quod post resurrectionem non potuit, pro tunc adimplere voluit. In cuius argumentum ad Saulum contra suos saeuientem ait: *Saule, Saule, quid me persequeris? Ego sum Iesus Nazarenus, quem tu persequeris.* Eum enim persequabatur in membris suis.

Omnes igitur & singulas aduersitates & pœnalitates omnium electorum suorum Christus clarius & magis distinctè cognouit, quàm aliqua mens humana aliquod singulare posset intelligere. Et ex his in anima Christi tantus generabatur dolor, quanta fuerunt omnium aliorum iustorum pœnalitates & anxietates. Omnium enim Martyrum & aliorum iustorum dolores ita suscepit Christus per compassionem, quod eius cordi dolorosius infixæ fuerant, quàm in Martyribus & alijs electis, qui illa supplicia sustinuerant. Et omnium dolores in corde suo non solum excepit in generali, sed etiam singulariter singulos multò distin-